

Съдбата е вплетена в музиката на случайността. Неочаквана среща, импулсивно решение... и ето че съдбата поема със своя собствена интригуваща инерция.

Съдбата ни доведе в Казабланка.

Вече светеше надписът „Затегнете коланите“. Масичките бяха прибрани, облегалките – изправени. Промяната в налягането на салона създаваше хаос в ушите на бебетата наоколо. Две от майките със забулени лица неуспешно се опитваха да успокоят децата си. Едно от малчуганчетата се вираше ококорено в скритото от фередже лице пред себе си и паниката му растеше. Представете си какво е да не можеш да зърнеш лицето на майка си на публично място. У дома то е на показ, а във външния свят през тесните цепки само очите и устните ѝ се виждат, и то едва-едва. За едно пеленаче, събудено от промяната на налягането, това би било поредната причина да реве гръмко.

– Сладурчета – прошепна Пол и извъртя очи в гримаса.

Преплетох пръсти с неговите и казах:

– Още няколко минути и сме на земята.

Колко ми се иска наше собствено сладурче да седи редом до нас. Пол внезапно ме прегърна през раменете и попита:

– Още ли съм твоят любим?

Стиснах ръката му по-силно, като знаех как жадува да бъде окуражаван.

– Разбира се, че си. В момента, щом влезе в кабинета ми преди три години, вече знаех, че това е любов от пръв поглед. *Coup de foudre*, както го наричат французите. Завладяващото мигновено усещане, че си срещнал любовта на живота си, единствения човек, който ще промени цялата ти траектория, защото знаеш...

Какво по-точно?

От любов ли бе изпадането ми в този унес? Във всеки случай така си бях мислила тогава.

Нека го кажа по друг начин. Честно.

Влюбих се в Пол Люън мигновено. Както ми каза по-късно, за своя голяма изненада той също изпитал „коренна промяна в житейската си мотивация“ при влизането си в кабинета ми.

Подобна фраза е толкова типична за Пол. Умира си за витиевати изрази, нещо, което продължава да ме умилява, стига да не преиграва твърде много. Навикът му е любопитен противовес на съдържаните и силно контролирани графични рисунки, с които някога си бе създал име на художник. Този му талант, макар и напоследък помрачен от съмнения в себе си, все още не престава да ме смайва.

И тъй, Пол също се влюбил от пръв поглед – в жената, при която бе пратен за съдействие по уреждане на обръканите си финансови дела.

Точно така, аз съм счетоводител. Работя с цифри. Аз съм бариерата между вас и приятелчетата от данъчната служба.

Обикновено счетоводителите заедно със зъболекарите влизат в групата на упражняващите професия, която тайно презират. Но аз познавам доста експерт-счетоводители и повечето от тях – от редовите деловодители до големите клечки в корпорациите – много си харесват работата.

Аз във всеки случай си я харесвам – и това ви го казва човек, който се ориентира към тази професия чак след трийсетте. Никой не тръби в детството си: „Искам да стана счетоводител“. Все едно да шофираш по широк път и после да се влееш в лента, където

скоростта е равномерна и монотонна. Но с изненада откриваш, че в това има притегателна сила, уникално усещане за човешка съдба. Парите са онзи разлом, около който танцуваме пирует. Покажете ми общия цифров израз на човека и мога да ви нарисувам портрета му с всички сложни детайли – неговите мечти и стремления, неговите демони и страхове.

– Какво ти казват за мен финансовите ми документи? – попита ме Пол.

Каква прямота. Несъмнено се долавяше нотка на флирт в нея, макар че когато ми постави въпроса, все още беше само евентуален бъдещ клиент с тежко запуснати сметки. Данъчните проблеми на Пол бяха значителни, но не непреодолими. Заплатата му в държавния университет беше автоматично облагана и той получаваше чистата сума. Бъркотията идеше от продажбите на творбите му, защото често му бе плащано в брой за тях, а на него не му бе идвало наум да внася данъци върху печалбата. Годишните приходи бяха скромни – приблизително около петнайсет хиляди долара, но простиращи се в десетгодишен период, дължимите данъци представляваха немалка сума и бдителен данъчен инспектор сега ги искаше декларирани и платени. На Пол му бе направена ревизия и дребният местен счетоводител, който му движил нещата през последното десетилетие, хукнал уплашен през глава, щом данъчният почукал на вратата му. Обяснил на клиента си, че му трябва някой, който да е опитен в преговорите с данъчната служба. И препоръчал мен.

Ала финансовите проблеми на Пол не се ограничаваха просто до необявени приходи. Навиците му на харчене го бяха довели до тежки парични затруднения. Виното и книгите бяха основните му пороци. Част от мен тайничко се възхищаваше на човек с тъй невъзмутим подход към живота, че беше способен, докато електрическата компания го преследваше за неплатена тримесечна сметка, да похарчи сто осемдесет и пет долара за бутилка „Померол“, реколта 1989 година. Също така избираше най-фин въглен и графити френско производство за офортите си. Само тези материали му струваха шест хиляди долара годишно. Когато ходеше на почивка в Южна Франция, макар да отсядаше в бунгалото за гости на приятел край средновековното село Ез, което не му струваше нищо, пръскаше по десет бона за разни гастрономически глезотии.

Така че първото ми впечатление от Пол Люън беше за човек, който за разлика от нас, останалите, някак бе успял да избегне капана на ежедневието с неговото работно време и еднообразие. А аз открай време исках да се влюбя в творец.

Често сме привлечани от черти, съвършено противоположни на природата ни.

Дали бях зърнала у Пол – този тънък и висок като върлина художник с дълга побеляла коса, с неговото обичайно облекло от черно кожено яке, черни дънки, черен суитшърт и високи маратонки „Конвърс“ – шанс за промяна, изход от монотонността, обхванала в такава голяма степен живота ми?

По време на първата ни делова среща Пол се пошегува, че финансовите му дела приличали на картина на Джаксън Полок, после заяви, че бил живото възплъщение на френската дума *bordelique*. Когато си отиде, я потърсих в речника и открих, че означава „като бардак“ и „разпилян“. Другото, което ме впечатли, бе как едва ли не се извиняваше за своите „финансови абсурди“ и обяви, че му бил нужен някой „да ме вземе в ръце и да ме превърне в нормално функциониращ възрастен“.

– Книжата ще ми кажат всичко – уверих го.

А книгата ми казаха, че Пол Люън е натрупал сериозен дълг. Бях директна с него.

– Обичате да си доставяте удоволствия. Факт е, че приходът ви от държавния университет ви оставя след удръжка на щатските и федералните данъци с около петдесет хиляди годишно, с които да живеете. Къщата ви е ипотекирана два пъти. Дължите данъци на стойност шейсет хиляди плюс глоби, ако данъчните власти решат да са строги. И тъй като практически нямате спестявания...

– С други думи, ми казвате, че съм ходеща катастрофа. Изрече го широко усмихнат, весел като палав юноша, признаващ неразумното си поведение и потребността си да забърква каши. Познавах тази усмивка: баща ми бе изтъкан от чар и духовитост и пълна неспособност да посреща разходи. Беше, най-общо казано, предприемач, но истината бе, че не можеше да се задържи на никоя служба, все разчиташе на поредната далавера за бързо забогатяване и принуди мен и мама да се местим пет пъти в юношеските ми години в търсене на следващия директорски пост, на следващата бизнес схема, с която окончателно щеше да ни стане „широко около врата“ (често използван от него израз). Ала този прелом в живота ни, тази манна небесна никога не дойде. Където и да отидехме, майка ми намираще временна работа като гериатрична медицинска сестра благодарение на обстоятелството, че физическата немощ и старостта са две от великите житейски константи. Все заплашваше, че ще напусне баща ми, когато нови неуспехи и финансови загуби ни тласкаха към следващия град, към следващото жилище под наем, към следващото училище за мен. Живеех с чувство на непрестанна несигурност, смекчавано от това, че татко ме обичаше, а аз направо го обожавах. Беше от онзи тип, който имаше ли пари в джоба, беше готов щедро да глези мен и мама. Бог ми е свидетел, че предпочитях абсурдно оптимистичния светоглед на баща ми пред мрачната настройка на майка ми, макар да бях наясно, че тя е в тон с реалността. Бях съкрушена, когато татко внезапно почина от инфаркт през първата ми седмица в Университета на Минесота. Мама се обади да ми съобщи новината, като маскира скръбта си с желязна студенина. Думите ѝ бяха:

– Има завещание. Ще получиш неговия „Ролекс“ – единственото освен брачната си халка, което никога не заложи.

Не плачи за него. Никой, нито ти, нито аз би могъл да спаси баща ти от него самия.

Ала аз плаках дълго същата вечер и още много пъти след това. След смъртта на баща ми с мама започнахме да се отчуждаваме една от друга. Макар тя да бе родителят, който плащаше сметките и някак успяваше да задържи покрив над главата ни (по-точно серия от покриви), никога не усетих много обич от нейна страна. Продължавах да прекарвам с нея повечето празници и ваканции и ѝ се обаждах например веднъж седмично. Останах си все същата отговорна дъщеря. По свой си начин прегърнах нейните строги стандарти за разумно отношение към парите и спестяване за черни дни. А когато преди няколко години се събрахме с Пол и в един момент го заведох да ѝ го представя, думите ѝ след това бяха самата гола прямота:

– Значи, накрая все пак ще се омъжиш за баща си.

– Не е честно – възразих, кипяща от гняв при тази нейна забележка, която си беше жесток шамар.

– С истината винаги е така. Ако си мислиш, че както винаги съм безпощадна, така да е. Не ме разбирай погрешно, не че не намирам Пол за симпатичен. Той е самото очарование. За осемнайсет години по-възрастен от теб мъж не е в лоша форма, макар да се облича, сякаш

Удсток е бил миналата седмица. И все пак не е лишен от чар. А знам колко ти беше самотно, откакто Доналд те напусна.

Доналд беше първият ми съпруг и всъщност аз сложих край на тригодишния ни брак, както добре ѝ беше известно.

– Аз напуснах Доналд – чух се да опонирам на майка ми.

– Защото той не ти остави друг изход. И това те съсипа. А сега си с много по-стар мъж, че и безотговорен като баща ти...

– Пол не е толкова безотговорен, колкото си мислиш.

– Времето ще покаже.

Мама. Почина преди година; инсулт, дошъл като гръм от ясно небе, я отнесе на седемдесет и една годишна възраст. Турбуленция в салона. Загледах се през прозореца. Самолетът се опитваше да пробие през пелена от облаци и подскачаше силно, докато се снижаваше. Мъжът на мястото откъм пътеката стисна здраво очи, когато самолетът направи опасно гмурване.

– Дали пилотът знае какво прави? – прошепна ми Пол.

– Сигурна съм, че има жена и деца, които иска да види.

– Или пък не иска.

През следващите пет минути самолетът беше като боксьор, на който не му е потръгнал мачът – поемаше един след друг удари в корпуса от обгръщащата ни буря. Настъпи пълна врява заради рева на децата. Някои от забулените жени започнаха да вият като оплаквачки. Очите на съседа ни бяха все така плътно затворени, а устните му се движеха вероятно в безмълвна молитва.

– Представи си, ако е писано всичко да свърши сега – подхвърли Пол. – Какво щеше да си помислиш?

– Ако си мъртъв, не мислиш.

– Да речем, че това е моментът точно преди настъпването на смъртта. Каква би била последната ти мисъл?

– Да не би с такъв тип разпит да целиш да ме разсееш от страха, че самолетът може да се разбие? – попитах го.

Пол се засмя, но смехът му мигом секна, тъй като машината за миг като че премина към свободно падане. Стиснах подлакътниците толкова силно, че имах чувството, че кокалчетата ми ще пробият кожата. Затворих очи, докато изневиделица светът не бе обладан от ред и спокойствие. Бяхме навлезли в безветрена зона. След няколко мига пистата вече беше под нас. Отворих очи. Пръстите на Пол още бяха вкопчени в подлакътниците, а лицето му беше тебеширенобяло. Взаимно потърсихме ръцете си. Тогава съпругът ми проговори:

– Чудя се... дали всичко това не е грешка?